

Kvinnohistoriska samlingarna

FOTODATABAS

EN FÖRSTUDIE

Berith Backlund
Anna Sjädhall
November 2001

Innehåll

1.	Bakgrund.....	2
2.	Syfte och mål.....	2
2. 1.	Tillgänglighet	
2. 2.	Bevarande	
3.	Krav på databasen.....	3
4.	Att tänka på.....	3
4. 1.	Indexering	
4. 2.	Ämnesord	
4. 2. 1.	Outline	
4. 2. 2.	KVINNSAM	
4. 3.	Metadata	
4. 4.	Filformat	
4. 5.	Copyright	
5.	Utbildning.....	4
5. 1.	ABM-seminarium	
5. 2.	Digitaliseringskurs	
6.	Svenska digitaliseringsprojekt.....	5
6. 1.	SESAM	
6. 2.	Kulturarvs-IT	
6. 3.	SAMSÖK	
6. 4.	Plattform för bilddatabaser	
7.	Studiebesök.....	6
7. 1.	Göteborgs stadsmuseum	
7. 2.	Halmstads museum	
7. 3.	Länsmuseet i Varberg	
7. 4.	Mölnåls museum	
7. 5.	Bohusläns museum	
7. 6.	Hasselblad center	
8.	Slutsatser.....	8
9.	Referenser.....	9

1. Bakgrund

Kvinnohistoriska samlingarnas arkiv består av ca 180 arkiv, uppdelade i personarkiv och föreningsarkiv. I de enskilda arkiven finns det en hel del fotografier som endast delvis är förtecknade. De förtecknade fotografierna finns upptagna i en kortkatalog och är ämnesuppdelade. I de fall personen på bilden är känd är fotografierna uppställda på personnamnet.

Antal förtecknade fotografier uppgår till ca 2000. Utöver dessa 2000 fotografier finns det ett okänt antal oförtecknade fotografier. Fotografierna ligger spridda i olika kapslar i sina respektive arkiv och är därför svåra att hitta. Vissa arkiv är dessutom, p g a bristande resurser, bristfälligt förtecknade varför man i en del fall inte kan utläsa av arkivförteckningen vilka kapslar som innehåller fotografier. I dessa fall får man helt enkelt gå igenom kapsel för kapsel.

Fotomaterialet är mycket efterfrågat av forskare, journalister och övriga användare. Efterfrågan kan gälla enstaka personer, motiv (stadsmiljö, landsbygd, arbetsplats etc), aktivitet (demonstrationer, kvinna som läser etc.).

När en sådan förfrågan inkommer går vi givetvis i första hand till kortkatalogen över de redan förtecknade fotografierna. Om vi inte får något napp där så börjar det stora letandet i arkivet. Vi får då gå igenom kapslarna där fotografierna ligger och ibland gissa oss till var vi skulle kunna finna ett fotografi som motsvarar låntagarens önskemål. Detta arbete är mycket tidskrävande och kan i värsta fall ta flera timmar i anspråk för ett enda fotografi.

2. Syfte och mål

2. 1. Tillgänglighet

För att underlätta arbetet med att ta fram fotografier från arkivet vill vi skapa en databas i vilken man med hjälp av ämnesord lätt kan söka fram bilder. Man ska således kunna söka på en bred variation av ämnesord som täcker de olika sätten att se på ett fotografi (se ovan). Att snabbt kunna hitta relevanta bilder är till gagn både för användare och personal.

Användarna kan själva söka efter relevanta bilder, får större möjlighet att hitta en bild som i största möjliga mån motsvarar deras behov och slipper vara beroende av personalens förmåga att "hitta rätt bild" - sökgränssnittet ska vara användarvänligt och enkelt att navigera i.

För personalen blir en databas dels arbetsbesparande, dels kan man vara säker på att "alla möjligheter är uttömda".

2.2. Bevarande

Syftet med projektet är, förutom att förbättra tillgängligheten av bilderna, också att förbättra förvaringen av dem. Som beskrivits ovan ligger bilderna lösa i kapslar, vilket gör att de riskerar att förstöras. Ordentlig förvaring är ett måste om man vill att bilderna ska bevaras för framtiden. Bilderna bör plockas ut ur de pappkapslar i vilka de nu förvaras och placeras i syrafria kuvert, som finns speciellt för detta ändamål. Vidare bör de förvaras i separata "fotoboxar" med tydligt angivande av vilket arkiv de tillhör.

Bilderna bör stå arkivvis i fotoboxarna så att man lätt kan plocka upp dem tillsammans med arkivkapslarna när arkiven efterfrågas.

3. Krav på databasen

Vi vill bygga upp en databas där bilderna ska kunna sökas fram med hjälp av ämnesord. Bilderna ska kunna visas i olika format och med god kvalitet, både på skärmen och vid utskrift (där sådan är tillåten av upphovsrättsliga skäl). Varje post ska, förutom beskrivning av motivet, kunna förses med uppgift om fotografiets beskaffenhet, fotografen (om denne är känd), ev. text i anslutning till fotografiet etc. Det ska också vara möjligt att göra en utförlig beskrivning av bilden i en anmärkning, som också den ska vara sökbar. Systemet ska vara lätt att utveckla och förändra efter hand som nya behov uppstår och antalet bilder växer. Slutligen vill vi ha en koppling mellan KVINNSAM och fotobasen, genom att varje bild även registreras i KVINNSAM, med en kortare beskrivning, och med en länk till fotobasen (på samma sätt som gjorts med de digitaliserade kvinnotidskrifterna).

4. Att tänka på

Att digitalisera bilder kräver att man är medveten om och tar ställning till en rad frågor. Vi ska här kortfattat behandla några av dem – indexering, metadata, filformat och copyright.

4.1. Indexering

Bildindexering skiljer sig i mångt och mycket från textindexering. En bild kan innehålla en mängd information och olika betraktare uppfattar den ofta på olika sätt.

Vad ska man exempelvis ta fasta på i en bild som föreställer en översvämmad stadsgata med lekande barn? Vad kan man läsa in i en sådan bild?

Barnen?

Översvämning – naturkatastrofer?

Stadsmiljö?

Gata?

Hus?

Arkitektur?

Tidsepok?

Kläder?

Social status?

Årstid?

Katten som sitter i fönstret?

Man kan säkert tänka sig fler aspekter på bilden, och det handlar således ofta om en subjektiv bedömning. Givetvis är det också viktigt att väga in vad låntagaren frågar efter och HUR han/hon frågar.

Texten däremot har inte samma mångtydighet och är därför oftast inte lika problematisk att indexera. En annan anledning till det svåra med bildindexering (som nämns i Plattform för...) är att bilden genom indexering översätts till ett annat medium – det skrivna ordet.

4. 2. Ämnesord

De ämnesord som kan bli aktuella för oss är dels de ämnesord som vi använder vid indexering i databasen KVINNSAM, dels det alltmer använda klassificeringssystemet OUTLINE.

4. 2. 1. Outline

Outline of Cultural Materials är ett i Sverige och delvis även internationellt auktoriserat klassifikationssystem inom det kulturhistoriska museiområdet. Nordiska museet har

översatt Outline från engelska till svenska i flera omgångar med början på 1970-talet, då behovet av ett gemensamt klassifikationssystem inom området uppmärksammades. Outline används för klassificering av litteratur, arkivalier, bilder, film m.m. Många svenska museer använder sig av anpassade versioner av Outline för att kunna klassificera alla sina samlingar. Detta fick vi många exempel på vid våra studiebesök där de flesta institutioner byggt ut det ganska grunda systemet efter egna behov.

4. 2. 2. KVINNSAM

Vid indexering i databasen KVINNSAM använder vi ämnesord som bygger på SAB-systemet. Vi följer riktlinjerna i Hellsten, Unn, Ämnesordsindexering : en handledning (Bibsam 1997). Vi använder ämnesord för konkreta företeelser i pluralis, för abstrakta i singularis. I Outline är ämnesorden alltid i singularis. Detta kan innebära att vi får göra två separata indexeringar av varje bild om vi väljer ett system som bygger på Outline. Målet är ju att bilden ska vara sökbar dels i KVINNSAM, dels i den separata fotodatabasen. Oavsett system är det sannolikt att vi kommer att behöva bygga ut KVINNSAMs ämnesordslista för att kunna indexera bilderna på ett adekvat sätt.

4. 3. Metadata

Det är även av stor vikt att fundera på vilka metadata som ska registreras. Det gäller då t ex uppgifter om vem som skannat in bilden, vilken teknisk utrustning som har använts, vilket format som används.

Vid kursen i Glasgow (se nedan) tog man upp tre huvudpunkter:

- beskrivning av dokumentets/bildens innehåll
- beskrivning av strukturen av databasen/samlingen
- beskrivning av teknisk karaktär

4. 4. Filformat

Bäst är att lagra en bild som ett original i ett ”oförstört” format – t.ex tif som används av bibliotekets Ostindieprojekt och dessutom rekommenderas i Kungliga bibliotekets rapport ”Plattform för bilddatabaser”. Tif-formatet uppfyller enligt rapporten de kvalitetskrav som KB ställer med tanke på bevarandenaspekten. En tif-bild går även att komprimera med ”icke förstörande” teknik men originalbilden bör vara helt okomprimerad. Bilden som visas i databasen (visningsformatet) kan däremot vara en komprimerad jpg-bild som tar mindre plats.

4. 5. Copyright

Lagen om upphovsrätt gäller även fotografier. För att ett fotografi skall få upphovsrättsligt skydd måste det ha verkshöjd och då gäller samma förutsättningar som för alla andra konstnärliga verk, dvs skydd i 70 år efter fotografens död. Emellertid har en fotograf vissa rättigheter även om hans/hennes fotografier inte har verkshöjd. Skyddet gäller då i 50 år efter framställningsåret.

Vid uppbyggnad av databasen kan man tänka sig att de bilder där upphovsrätten är förbrukad ligger i ett format som främjar utskrift. De bilder som däremot är skyddade skulle kunna ligga i ett format med sämre upplösning för att förhindra att bilden skrivs ut och används.

5. Utbildning

5. 1. ABM-seminarium

I februari 2001 deltog Anna Sjödahl i ett ABM(Arkiv, Bibliotek, Museum)-seminarium, arrangerat av Bibsam. Där behandlades frågan om hur man ska kunna komma fram till en gemensam standard vad gäller indexering av bilder. Under seminariet fick en arkivarie, en bibliotekarie, en museiman/konsthistoriker, en konservator och en historiker fem

likadana bilder att studera och tolka ur sin egen synvinkel som yrkesman/kvinna. Här framkom tydligt hur olika man kan se på ett objekt/en bild. Historikern tolkade in det historiska perspektivet och såg bilden ur ikonografisk synvinkel, bibliotekarien var mest inriktad på att tillgängliggöra bilden på ett bra sätt, arkivarien tänkte på bevarandet och materialet etc. Här diskuterades också vad som faktiskt går förlorat i fråga om "upplevelse" av artefakten i fråga vid digitalisering. Viss information missar man – t ex satt det ett tygprov av Andrés luftballong fasthäftat vid en bunt brev gällande Andrés expedition. Kvaliteten på tyget går givetvis aldrig att återskapa vid digitalisering.

5. 2. Digitaliseringskurs

Anna var också på en veckokurs i Glasgow sommaren 2001. Där gick man igenom det mesta som bör tänkas på när man ska starta och driva ett digitaliseringsprojekt. Kursen höll på i fem dagar från morgon till kväll och var mycket informativ! Kursen hade ett väldigt "brett" perspektiv och tog upp saker som spänner över hela processen med att starta ett digitaliseringsprojekt:

- Grundläggande saker som: Syfte – mål. Viktigt att man formulerar det ordentligt för sig själv innan man startar.
- Strategier för urval av material och för projektet. Varför väljer man ett visst material? Vilka bör vara inblandade i projektet? Vad behövs det för kompetens?
- Ekonomiska aspekter
- Copyrightfrågor
- Skydd – åtkomst. Hur skyddar man materialet från att användas när det inte ligger "fritt"? Digitala vattenstämplar t.ex.
- Analys av användarna – före, under och efter projektets start. Behov? Arbetsätt? Användning av resurser?
- Gränssnitt, layout, ergonomi
- En del lektioner med praktiska övningar rörande skanning och bildhantering.
- Utrustning, teknik

Sammanfattningsvis var det en bra kurs som gett inblick i det mesta som rör detta stora område och många tips på länkar och litteratur.

6. Svenska digitaliseringsprojekt

I Sverige pågår sedan flera år tillbaka en mängd digitaliseringsprojekt. Nedan följer en kort presentation av några av de större.

6. 1. SESAM - Sysselsättningsåtgärder inom kulturområdet

Riksdagen beslutade år 1995 att använda 235 miljoner kronor som en engångsinsats för sysselsättningsåtgärder inom kulturområdet. Syftet med projektet var att musei- och arkivsamlingar skulle vårdas, registreras och göras mer tillgängliga – att man skulle komma ikapp med den eftersläpning som uppstått. I den redogörelse för projektet, som regeringen lämnade år 2000 sägs i sammanfattningen:

"SESAM-projektet var tänkt att leda till ökad samverkan mellan institutionerna.

Det resulterade inte i någon officiell sammanslutning ... men det informella samarbetet mellan projekten har varit desto större ... I flera redovisningar nämns att

Riksantikvarieämbetet var en viktig samarbetspartner. Riksantikvarieämbetet var också en av de institutioner som samordnade utbildningen för de SESAM-anställda. När det gäller datafrågor har samverkan varit relativt stor. Västerbottens läns museum utarbetade ett databasprogram kallat Sofie, som spreds till många andra SESAM-projekt. De museer som arbetar med Sofie har också haft regelbundna möten där aktuella frågor diskuterats. Fler konstellationer grundade på samarbete kring ett databasprogram finns också exempel på."

6. 2. Kulturarvs-IT

Kulturarvs-IT kan ses som en fortsättning av SESAM-projektet. Det är ett nationellt digitaliseringsprojekt som Riksantikvarieämbetet och Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna driver tillsammans med landets museer. Syftet är att göra museernas samlingar mer tillgängliga för allmänheten och samtidigt skapa arbetstillfällen inom området. Uppdraget från regeringen är att göra arkivmaterial, fotografier och föremålssamlingar tillgängliga genom digitalisering. De som anställs är huvudsakligen personer med funktionshinder. Ett stort antal arbetstillfällen skapas också för personer med museiutbildning. Kulturarvs-IT startade 1999 och pågår fram till år 2002, med trolig förlängning ytterligare ett år. Flera av de museer vi besökt ingår i Kulturarvs-IT (se nedan).

6. 3. SAMSÖK

SamSök är ett projekt med syfte att koppla samman svenska museers föremålsdatabaser. Arbetet ska pågå under två år och projektet leds av Länsmuseum i Halmstad. Arbetet sker tillsammans med övriga länsmuseum i Sverige, Statens Historiska Museum samt Kulturrådet. Stiftelsen Framtidens Kultur, som står för den huvudsakliga finansieringen av projektet, har anslagit 1,5 milj.

6. 4. Plattform för bilddatabaser

Projekt Plattform för bilddatabaser kom till för att samordna Kungliga bibliotekets verksamhet med att digitalisera olika typer av material, såsom manuskript, affischer och tidningar. ”Syftet var att skapa standarder och rutiner för digitalisering, fotografering och registrering och att skapa en gemensam struktur där olika typer av digitaliserat material kan ingå och samverka.” Projektet redovisas i rapporten ”Plattform för bilddatabaser” av Magdalena Gram och Ulrika Kjellman. I sammanfattning och förslag till beslut säger man bl a att ”projektet bör gå vidare i en riktning som öppnar möjligheter till samsökning i bilddatabaser vid olika ABM-institutioner.” Angående indexering anser man att denna bör utgå från Svenska ämnesord men ”anpassas till bildmaterialets speciella krav”. ”Uppbyggnaden av en vokabulär för bildbeskrivning är dessutom ett område, där ABM-samverkan är önskvärd.”

En sammanställning av svenska digitaliseringsprojekt inom ABM-området finns på Kulturnät Sveriges webbplats <http://www.kultur.nu/rapporter/digitaliseringsprojekt.html>

7. Studiebesök

Under våren och hösten 2001 har vi gjort ett antal studiebesök för att få del av andras erfarenheter av bilddigitalisering. Här följer en redovisning av dessa besök.

7. 1. Göteborg stadsmuseum

(Projektbeskrivning se <http://www.sjofartsmuseum.goteborg.se/KIT.htm>)

Stadsmuseet och Sjöfartsmuseet ingår båda i Kulturarvs-IT. Stadsmuseet använder databasen CARLOTTA, en Oracle-produkt. Den är ännu inte helt utvecklad, innehåller många buggar och användarna var inte särskilt nöjda med den.

Man har börjat med att lägga in fotografier med motiv från centrala Göteborg, vid vårt besök ca 900 fotografier. Man scannar in bilderna och använder PhotoShop som bildbehandlingsprogram. De sparas i tif-format som inte komprimerar och försämrar bildens kvalitet. Därefter bränner man över bilden på en CD-skiva (+ en kopia), ca 25-30 bilder (650 MB) på en skiva. Ytterligare en kopia sparas i jpg-format (vilket komprimerar bilden), som läggs på en central server. Det är denna bild som kommer att användas när man får till stånd en databas som kan ligga på nätet.

Man använder en motivordlista som är utarbetad av Upplandsmuseet tillsammans med ett eget klassifikationssystem och Outline.

Varje bild registreras noggrant med uppgift om motiv, förvärvshistorik, upphovsman, upphovsrättsinnehavare, användarrätt, stölbegärlighet, vård- och konserveringsbehov, uppgifter i samband med digitaliseringen - filformat, datum för inläsning etc.

7. 2. Halmstads museum

<http://www.hallmus.org/>

Projektet, som inte ingår i Kulturarvs-IT, har pågått sedan 1995, stöds av kommunen, Försäkringskassan, AMI. Ekonomin är säkrad t o m år 2004. Hittills har man läst in ca 50 000 bilder, ca 250 000 återstår. Man beräknar att basen kan komma ut på Internet under år 2002.

Man använder programmet ALBUM, som säljs av göteborgsföretaget Adrian. ALBUM kan skräddarsys för att passa varje kund. Man lägger in ämne, huvudmotiv, outlinenummer, personer, konstnär, konstverkets namn, förvärv, ev skador, datum för registrering, vem som registrerat, vem som kontrollerat, dessutom finns ett fält för fritext, totalt fyra sidor för registrering. Alla fält är sökbara, man väljer vilka som ska visas, både enkel och avancerad sökning finns.

Eftersom programmet är dyrt, en uppgradering kostar 150 000:-, ska man byta till ELMER, samma som SAMSÖK kommer att använda.

SAMSÖK är ett projekt som med hjälp av Z39-50 ska göra det möjligt att samtidigt söka i olika läns museers databaser. Chefen för läns museet i Halmstad är projektledare.

Registrering, sökning och även beställning av bilder ska kunna göras över Internet.

Man kommer att använda databasprogrammet ELMER. Detta, som ännu inte är färdigt, konstrueras av företaget Galdrion i Gränna. Under hösten planerar man att börja med en försöksverksamhet, troligen med Halmstads museum, läns museet i Jämtland (hittills ca 600 000 poster) och Andréemuseet i Gränna.

7. 3. Läns museet i Varberg

<http://www.museum.varberg.se/>

Projektet är en del av Kulturarvs-IT och har pågått sedan årsskiftet.

Man använder Album 3, en SQL-databas som kan skräddarsys efter användarens behov, en senare version av den som Halmstad tidigare haft. Man är mycket nöjd med systemet. Det är visserligen dyrt men man får många samtidiga användare för priset.

Museet har 40 000 föremål, varav 5 000 inlagda, och 4 000 bilder, flygfoton.

Man räknar med att finnas på Internet under detta år.

7. 4. Mölndals museum

http://www.molndal.se/kultur_fritid/museum/ramindex.htm

Projektet är en del av Kulturarvs-IT. Man började registrera föremål 1997 och fotografier 1998, och har hittills hunnit med ca 15 000 poster.

Man använder systemet Sofie, som är 4D-baserat och billigt. Systemet gör det möjligt att dela upp basen i en foto- och en föremålsdel, vilket man gjort, men det går att samsöka i dem. Man har direktlänkar till de olika delbaserna från ingångssidan.

Det finns flera olika "format", t ex inmatningsdel och "visa-del"

Man använder flatbäddsskanner och småbildsskanner.

Bilderna läggs utanför databasen, vilket rekommenderas. Det mesta av bildbehandlingen görs i Photoshop, nästan ingenting vid inskanningen.

En skanning räcker för att man sedan ska kunna se bilden i antingen stort eller litet format i posten. Man kan också få flerbildssidor, diavisning.

För indexeringen finns en ordlista över de 1245 ämnesord man använder och som är en kombination av Outline och egna ämnesord.

Sökmöjligheterna är många, både höger- och vänstertrunkering är möjligt.

Systemet ger möjlighet till flera typer av register, t ex ett vårdregister, där man kan registrera vidtagna åtgärder, och ett låneregister.

Sofie, som utvecklats och säljs av Västerbottens museum,

<http://www.vasterbottensmuseum.se/sofiesidor/swwwinfo.html>, kommer i en ny version, 6.1, vid årsskiftet. Den kommer att innehålla flera nyheter, t ex möjlighet att lägga till egna fält och möjlighet att söka på en person på ett foto och få denna markerad med en ring.

När Mölndals museum flyttar till nya lokaler hösten 2002 räknar man med att ha databasen tillgänglig för besökare men man har ingen tidsplan för när den kan finnas på webben. Hittills har man lagt ut leksaker och lindomöbler.

7. 5 Bohusläns museum, Uddevalla

<http://www.bohusmus.se/>

Projektet ingår i Kulturarvs-IT och har pågått ung 1 år, man kom igång senare än de flesta andra deltagarna. Hittills har man skannat in cirka 4 000 bilder, av totalt 500 000. Från ett tidigare projekt har man fört över ca 13 000 poster, utan bild, från museet.

Man använder SOFIE och är ganska nöjda med det. Man önskar större flexibilitet, vilket förhoppningsvis kommer med nästa version, 6.1. F n kan man t ex bara lägga fem nyckelord, samt ett stort antal personnamn, på varje post. Med nya versionen kommer det att bli möjligt att själv lägga till fler ämnesordsrader. Det finns åtta motivkategorier. Vill man ha ytterligare någon bör man kontakta Sofie-utvecklarna i Umeå. Målet är att få så enhetliga baser som möjligt, för att på sikt göra samsökningar möjliga. Som bildbehandlingsprogram använder man Photoshop.

Man planerar att lägga ut ett urval av bilderna, så som andra museer gjort. Slutmålet att alla bilderna ska bli sökbara på webben.

7. 6. Hasselblad center, Göteborg

En person arbetar ensam med att registrera centrets samling på 1 500 – 2000 bilder.

Man använder FileMaker, fotograferar först till dia och skannar sedan in dem (digital kamera det bästa), eftersom det sliter på fotografierna om man skannar dem direkt.

Här är det fotografen som är det väsenligaste. Motivet är av underordnad betydelse och man lägger inte ens alltid in något i det fältet. En koppling till ett särskilt fotografregister finns, där man registrerar biografiska uppgifter om fotografen.

8. Slutsatser

Efter att ha sett olika projekt och tagit del av andras erfarenheter har vi kommit fram till tre tänkbara lösningar:

- Indexering enbart i KVINNSAM
- Egenproducerad databas
- SOFIE

För- och nackdelar med de olika lösningarna

Enbart KVINNSAM:

+ kräver tillägg av vissa fält i 4D och webbKVINNSAM, annars inga nya investeringar

- ämnesordslistan måste byggas ut och bli mer detaljerad
- begränsade sökmöjligheter
- omöjligt att zooma, förstora, flytta bilderna
- önskvärt att fotografierna visas i tumnagelformat i träfflistan
- svårt/omöjligt att visa tekniska uppgifter om fotografierna

Egenproducerad bas:

- + passar in i GUB:s övriga datamiljö
  - + kan skräddarsys efter våra behov/önskemål
  - + marknadsföringen underlättas om man har en separat bas
  - + ger stor flexibilitet, kan ändras efterhand som man upptäcker nya behov
- Vi förutsätter att man i detta fall använder Postgress (som vår databas GENA är gjord i och bildvisningsformatet DjVu (som Ostindieprojektet använder). Med DjVu blir bildfilerna små och snabba att ladda ned, även med modem. Förstorings- och zoomningsfunktioner finns och det är möjligt att själv vrida och vända på bilderna.

- arbetskrävande att konstruera
- fotografierna ska vara sökbara även i KVINNSAM med länk till fotobasen. Kräver troligen dubbel indexering

SOFIE

- + ett beprövat system som finns på många ställen
  - + man blir del av en användargrupp som kan utbyta erfarenheter och får del av kontinuerlig utveckling av systemet
  - + det finns möjlighet att teckna ett serviceavtal som ger support
  - + lättare att marknadsföra en separat bas
  - + billigt
- fotografierna ska vara sökbara även i KVINNSAM med länk till fotobasen. Kräver troligen dubbel indexering
  - Sofie är utvecklat med tanke på museer vilket gör att det finns många fält som vi inte behöver och saknas sådana som vi skulle behöva
  - ämnesorden förekommer i singularis och inte i pluralis, som fallet är i KVINNSAM
  - man blir bunden till de 7-8 huvudgrupper som finns
  - man blir bunden till Outline-systemet som är utarbetat med tanke på museernas behov

Vi har laddat ned en testversion av Sofie och lagt in ett litet antal bilder. Efter hand som vi arbetat praktiskt med systemet har vår tidigare positiva inställning blivit mer negativ. Systemet är ganska omständligt och oöverskådligt med flera olika visnings- och inmatningsformat som gör att det kan vara svårt att orientera sig.

Sammanfattningsvis kan sägas att Göteborgs universitetsbibliotek har kompetens för och god erfarenhet av att konstruera egna databaser. Vi tror därför att det skulle vara den bästa lösningen även i vårt fall.

9. Referenser:

- Besser, Howard, & Trant, Jennifer, Introduktion till bilddigitalisering. – Stockholm : Nordiska museet, 1998
- Haugland, Astrid, Digital bildbehandling. – Sundbyberg : Pagina, 2001
- Kulturnät Sverige, digitaliseringsprojekt inom ABM-området,
<http://www.kultur.nu/rapporter/digitaliseringsprojekt.html>
 Kulturarvs-IT, <http://www.raa.se/kulturarvsit/index.asp>

Plattform för bilddatabaser : rapport / sammanställd av Magdalena Gram och Ulrika Kjellman. – Stockholm : Kungl. bibl., 2000. – 108 s. – (Rapport / Kungl. biblioteket ; 27)
SamSök en nationell resurs för att söka i svenska länmuseers databaser,
<http://www.hallmus.org/index.htm>

Sysselsättningsåtgärder inom kulturområdet, SESAM-projektet. – Regeringens skrivelse 1999/2000:65,

http://kultur.regeringen.se/propositionermm/skrivelser/pdf/skr19992000_65.pdf